

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko Ł. K. i Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 czerwca 2012 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim wyroku

Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 2 czerwca 2011 r.,

- 1) oddala zażalenie,
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym,
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego na rzecz radcy prawnego E. K. S. kwotę 900 (dziewięćset) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 2 czerwca 2011 r. oddalił apelację J. J. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 20 września 2010 r., oddalającego powództwo przeciwko Ł. K. i Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w G. o zapłatę przez każdego z pozwanych po 153 000 zł z określonymi odsetkami (pkt I) oraz zasądził od powoda na rzecz Ł. K. i Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa po 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt II).

W zażaleniu na postanowienie o kosztach zawarte w pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego powód zarzucił naruszenie art. 102 k.p.c. przez jego bezpodstawne niezastosowanie. W uzasadnieniu wskazał, że nie ma żadnego majątku, odbywa karę pozbawienia wolności, obciążenie go zasądzonymi znacznymi kwotami spowoduje trudności w przystosowaniu się do życia w społeczeństwie po odbyciu kary.

W odpowiedzi na zażalenie Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w G., reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 102 k.p.c. - który zgodnie z art. 391 § 1 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu apelacyjnym - dopuszcza w drodze wyjątku od zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 k.p.c.) w szczególnie uzasadnionych wypadkach ze względów słusznościowych zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów procesu albo nawet nieobciążenie jej w ogóle kosztami procesu. Przy ustalaniu, czy zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione” należy mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy. Sąd w świetle art. 102 k.p.c. dysponuje znaczną swobodą w ocenie, czy w danej sprawie takie wypadki występują.

Pominięcie przez Sąd Apelacyjny art. 102 k.p.c. przy orzekaniu o kosztach postępowania apelacyjnego i nałożenie tych kosztów na powoda zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu nie daje w okolicznościach sprawy podstaw do oczekiwanego przez pozwanego stwierdzenia naruszenia art. 102 k.p.c. Podnoszona w zażaleniu sytuacja majątkowa powoda i fakt zwolnienie go od kosztów sądowych nie wystarczały do zastosowania w sprawie w zakresie odnoszącym się do kosztów postępowania apelacyjnego art. 102 k.p.c. Nie mogłoby być uznane za słuszne obarczenie pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego tylko ze względu na trudne położenie majątkowe powoda, gdy kierując się przywiązaniem do swych niepodzielonych przez Sąd pierwszej instancji twierdzeń inicjuje on to postępowanie bez liczenia się z jego kosztami (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 24/11, LEX nr 898277).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie powoda.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa stanowiły: art. 98 § 3 w związku z art. 99, art. 394¹ § 3, art. 398²¹, art. 391 § 1 k.p.c. i art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.169.1417 ze zm.) oraz § 12 ust. 2 pkt 2 w związku z § 6 pkt 3 rozrządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.163.1349 ze zm.), a o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu – § 15 pkt 1 w związku z § 12 ust. 2 pkt 2, § 6 pkt 4 i § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.